

**NAN KHOTOK NAN ENNGENGENGELAN
NAN KOMAW ISKA KOWENG**

by

Felix Khensay

**Artist: Charles Castañeda
Tagalog: Nenette Bayagna**

**SUMMER INSTITUTE OF LINGUISTICS
Publisher
1986**

Published
in cooperation with
Bureau of Elementary Education
and
Institute of National Language
of the
Ministry of Education, Culture and Sports
Manila, Philippines

Additional copies of this publication are
available from:

Book Depository
P.O. Box 2270
Manila 2801

Funds for the production of this publication
were provided by the Canadian International
Development Agency, Ottawa and the Alberta
Agency for International Development, Edmonton.

Children's Story in Central Bontoc
Nan Khotok Nan Enngengengan
Nan Komaw Iska Koweng

02.43-1185-5.4C

54.150PT-856054B

ISBN 971-18-0012-8

Printed in the Philippines

PREFACE

This book is a brief compilation of Bontoc folktales. The stories here are only a tiny part of the wealth of folklore in the Bontoc culture.

The material has been prepared to provide a literature with which to build reading skills in the vernacular for the Bontoc people and also to serve as a bridge for the transition to Pilipino and English. For that reason both Pilipino and English translations of the stories have been included.

We are grateful to those who have taken time to relate these stories and for those who have worked in other ways to make this publication possible.

**NAN KHOTOK NAN ENNGENGELAN
NAN KOMAW ISKA KOWENG**

by

Felix Khensay

**Nan khotok nan enngengengelan
nan komaw iska koweng
by Felix Khensay**

Nan folangen siya nan ap-apon si kaag idwanin. Laki siya ay kaag ya mamidwa nan kachakchakena isnan kachakchaken nan olay ngag sisa ay kaag ay faken folangen. Nay met achi, id sangad-om, nan nay folangen siya akhes nan ap-apon nan am-in ay en kik-iwi iska pagpag.

Isnan am-in ay en kik-iwi ay inyap-apowan san folangen, mid kasin teken ay nanotongeg ken chaicha mod-i yangkhay san fakfak ay ninngakngakngakngak paymo nan ngagngakhan ay en ngagngagngag iska lafilafi. Anono ya ket kinolchag nan aso ay finaana nan ali nan am-in ay en kik-iwi iska pagpag ta anapencha mo ngag nan ikkancha isnan chey fakfak paymo ngagngakhan. Issan naamongcha wad-as ali folangen ay tomotokcho isnan esay tonged si kaew ay tronona. Inmali cha am-in nan en kik-iwi iska pagpag ay nange isnan filin nan alicha ay inpaifaana isnan aso. Kecheng yangkhay nan oweg si maid sid-i.

THE REASON MOSQUITOES KEEP ON BUZZING
IN OUR EARS

by Felix Khensay

The folangen monkey is the ruler of the monkeys at present. It is a male monkey twice as big as any other monkey that is not of the folangen species. However, in the olden days this folangen was also the ruler of all the creatures in the forest.

Of all the creatures in the kingdom of the folangen, there was nothing that disturbed them except the frog that was always laughing or the toad that was always croaking every night. At last the dog sent by the king, went to call together all the creatures in the forest to find out what they should do with the frog and the toad. When they were gathered together, the king Folangen was sitting on the stump of a tree as his throne. All the creatures in the forest came to hear the command of the king which he sent through the dog. It was only the snake that was not present there.

Ang kuwentong ito ay galing sa mga Ilokano. May mga ilang bagay na nabago sa kuwento upang mailarawan ang pamamaraan ng pagkukuwento ng tagaBontoc.

KUNG BAKIT UMUUGONG ANG LAMOK SA TAINGA

Ang pinakahari ng mga unggoy ngayon ay ang unggoy Folangen. Ito'y lalaking unggoy na doble and laki sa unggoy na hindi folangen. Pero noong unang panahon, siya ang hari ng lahat ng mga hayop sa gubat.

Sa lahat ng mga hayop sa buong kahariang Folangen walang ibang nangiinis sa hari kundi ang tawa ng palaka at ang pagkokak ng kabatsoy (malaking palaka.) Dahil dito, inutusan ng hari ang aso na tawagin ang lahat ng mga hayop sa gubat upang magkaroon ng pulong. Sa kanilang pulong na ito pag-uusapan ang dapat na gawin sa palaka at kabatsoy. Lahat ng mga hayop sa gubat maliban sa ahas ay tumalima sa utos ng hari at nang naroon na sila ay naupo ang Hari sa isang putol na kahoy na kanyang ginawang trono.

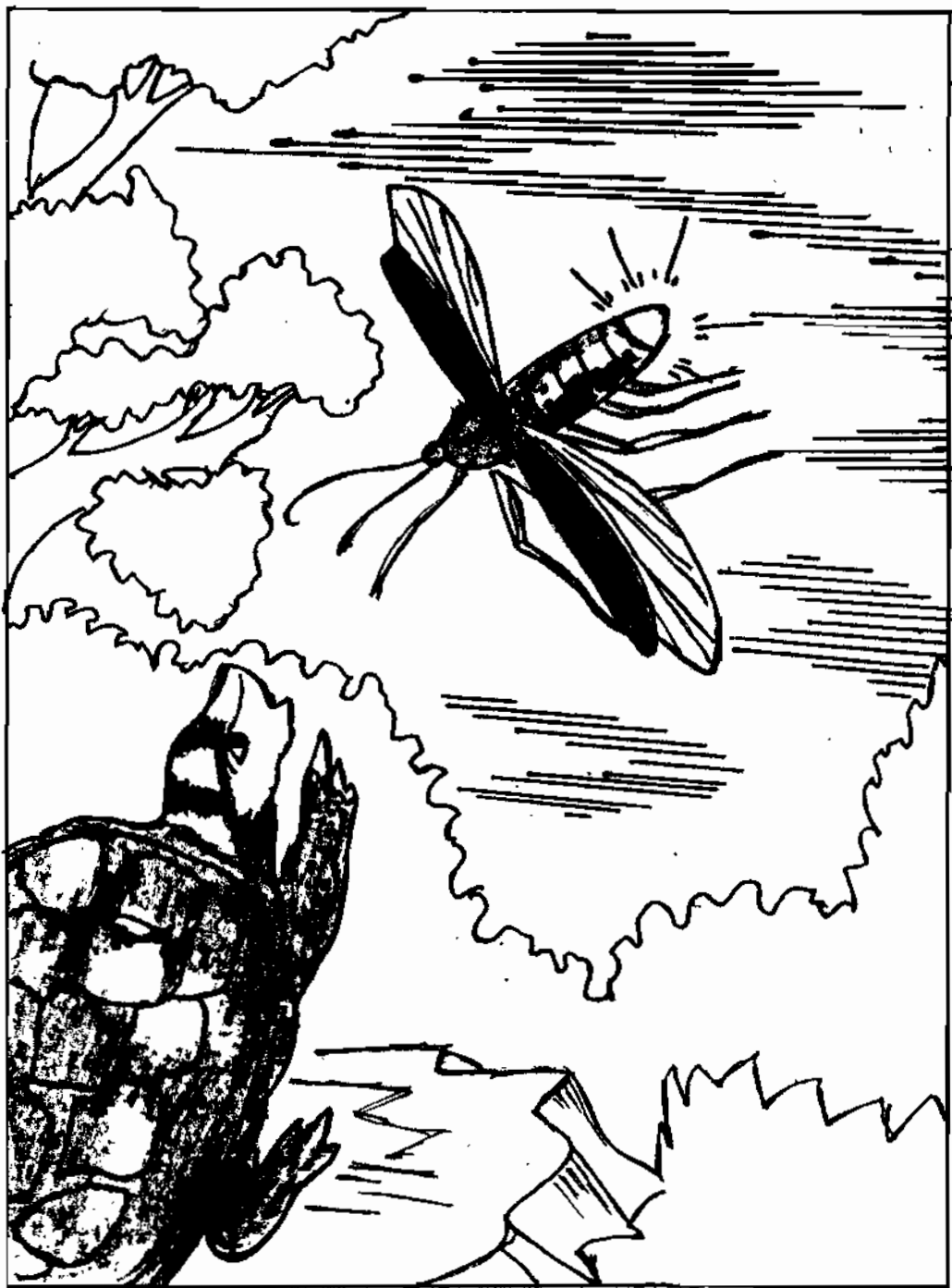
Alan et san folangen ya kabkab isnan takebna ta milokhi nan matotyancha, et khawis tay mid paat esas nenngannganawngaw. Sanat sinalodsod issan fakfak paymo ngagngakhan, "En ka man ingakngangakngak paymo enngagngangagngag ay? Isnan kalafilafi tomototongeg ka. Nay tet-ewa ad-im paseypen nan tapin nan enkik-iwi." "Apo, ay ali ad-i ak makaikappe isnan angok tay kad-in ilak nan pag-ong ay mangaawit isnan afongna isnan kalafilafi. Faken yangkhay chi, nan nay pag-ong iyakiakitna ay manalan et kag way fib-ilangena isnan manalanana. Siyasa nan khotok nan enkhakhakhakhakak is kalafilafi," insongfat san fakfak. "Sik-a ay aso ay salintok," kinwanin nan ali ay manotodkiw isnan aso, "filinek sik-a ta yaim nan pag-ong sina ta songfatana nan chalom nan fakfak ken siya." Intangan et san pag-ong et inyeyna isnan sakhang nan ali. Namitlo ay nenyang-ed sanat kinwanin, "Apo ay ali, nay inyalik nan pag-ong isnan kadchachayawmo." Waschinha ngangakngak nan cheychay inkik-iwi issan nangil-anchas san pag-ong tay inaawitna nan afongna.

All at once the folangen beat his breast so that the meeting would begin and it was good that none of them made any noise. Then he asked the frog and the toad, "why do you keep on laughing and croaking? Every night you deafen us. So now you do not allow other animals to sleep." "O lord king, I cannot refrain from laughing, because every night I see the turtle carrying his house. Not only that, this turtle walks so slowly as if he is counting something as he walks. That is the reason why I laugh and laugh every night," answered the frog. "You dog, my sergeant," said the king pointing at the dog, "I command you to bring the turtle here so that it will answer the charges of the frog against it." The dog picked the turtle up in its mouth and brought it before the king. He bowed three times and said, "O lord king, here I have brought the turtle to your majesty." Everyone of the creatures laughed when they saw the turtle carrying its house on its back.

Tomambol ang Hari sa kanyang dibdib upang umpisahan ang pagpupulong. At ang mga hayop ay nagsitahimik. Tinanong ng hari ang palaka at kabatsoy, "Bakit kayo palaging tumatawa at komokokak? Lahat kami ay hindi makatulog sa gabi dahil sa ingay ninyo."

"O mahal na hari, hindi ko mapigilan ang aking pagtawa dahil gabi-gabi ay nakikita ko ang pagong na dala-dala ang kanyang bahay. At hindi lang iyon, lumalakad pa siya ng napakabagal na parang may binibilang sa daan. Ito ang dahilan ng aking pagtawa gabi-gabi," ang sagot ni palaka.

Itinuro nang hari ang aso at sinabing, "Ikaw aso, ang aking sarhento, dalhin mo rito ang pagong para sagutin ang paratang ng palaka laban sa kanya." Umalis ang aso at pinulot ang pagong sa pamamagitan ng bunganga at dinala sa hari. Tatlong beses na yumuko ang aso at sinabi sa hari, "O hari, narito na po ang pagong." Lahat ng mga hayop na naroon ay tumawa nang makita nila ang pagong na dala-dala ang kanyang bahay.

Kinabkab kasin san ali nan takebna ta khominekcha et khinminek cha tet-ewa. Sinalodsod san ali issan pag-ong, "Em man aawiten nan afongmo iska echegmo ay?" "Ke man tay omegyat ak tay ta ket lang poowan nan kolkolchong, tay kad-in aawitena nan apey," insongfat san pag-ong.

Again the king beat its breast to make them be quiet, and indeed they all kept quiet. The king asked the turtle, "Why do you keep carrying your house on your back?" "Because I am afraid that the firefly might burn it, because it is always carrying fire," answered the turtle.

Tinambol uli ng hari ang kanyang dibdib upang patahimikin ang mga hayop at tumahimik naman sila. Tinanong ng hari ang pagong, "Bakit dala-dala mo ang bahay mo sa iyong likod?" "Dahil takot ako sa alitaptap na laging may dalang apoy. At nagaalala ako na baka masunog niya ang bahay ko," sagot ni pagong.

Chinngen san kolkolchong san chalom mipoon ken siya, saet sinmongfat ay nangwanin, "Nay met iilanyo ay maid apey ay eegnak."

Nay met achi waschin nangwanin, "Wad-ay fayaw nan apeyna mo lafi." 21. Kenat inpafasol nan fatfatay ay nangwanin, "Tet-ewa sa nan kinwanicha apo ali mipoon ken sak-en, nay met achi omegyat ak tay nan fatfatay, kinana nan iib-ak issan chey id kasin tay maid apeycha."

The firefly heard the charges against it, then answered saying, "Look here and see me that I am not holding any fire."

However everyone else said, "It definitely does have fire during the night." Then it blamed the bat saying, "What they said of me lord king is true, but I am afraid because the bat, it ate my companions before, because they had no fire with them."

Narinig ng alitaptap ang sumbong tungkol sa kanya at nagwika, "Tingnan ninyo ako ngayon at wala naman akong dalang apoy." Pero lahat ng naroon ay nagwika, "Mayroon talaga siyang dalang apoy kung gabi." Tumugon naman ang alitaptap at sinabing, "Inaamin ko ang lahat ng ibinibintang nila sa akin, ngunit ito naman ang masasabi ko. Ako'y takot sa paniki dahil kinain nito ang mga kasama ko na walang dalang apoy." "Ikaw paniki,

"Sik-a pay ay fatfatay, ngag nan isongfatmos sa?" kinwanin san ali.

Et san fatfatay ay ensasabfot isnan esay pangan si kaew, pinmanad ay nanongfat issan chalom san kolkolchong mipoon ken siya, "Chak man cha kanen nan koton nan sanay nowang, sak-et cha sosopen nan chalana, ya ket nat ala ya faig ken chakami isnan iposna, ya sinokhatana nan tapina ken chakami. Idwanin, itapimi et nan kolkolchong, nay met achi omegyat kami idwanin tay wad-ay nan apeycha."

Waschin chat tatayenten issan egyatcha issan nanngelanchas san kinwanina, tay ke pet sosopen nan fatfatay nan chala. "Amfoyakas mampet kag aswang nan ilam," kinwanichay kasi tattayomtom. Nenngongo et san aso ta khominek cha, tay siya san pinakasalinton san ali, "Ighinekyo ta chengngen tako nan kanan nan ali," kinwanina. Saet nenkali san ali ay nangwanin, "Sik-a ay fatfatay, kecheng kas tekteken ken chakami. Tay ensososop kas nan chala. Idwani, machosa ka. Ad-i ka kasin tomat-ayaw isnan mag-akhew. Kecheng nan lafi is tomayawam. Siya nan chosam sa.

"How about you bat, what is your answer to that?" said the king.

The bat, which was hanging on one of the branches of a tree, came down to answer the complaints of the firefly against it, "I was eating the lice of that carabao, and also sucking its blood, when it suddenly whipped us with its tail, and it wounded some of us. As a result we now also eat fireflies, but we are afraid of them now because they carry fire with them."

Everyone was trembling in fear when they heard what the bat said that it sucks blood. "No wonder you look just like the devil bird," they each murmured, again trembling. The dog then barked to silence them, for it was the sergeant of arms of the king, "Keep quiet so that we will hear the words of the king," he said.

Then the king spoke saying, "You bat, you are the only one different from us. Because you suck blood. Now you will be punished. Do not again fly during the day. You may only fly during the night. That is your punishment."

ano naman ang masasabi mo sa ibinibintang sa iyo?" tanong ng hari. Ang paniki na noo'y nakabitin sa isang sanga ng puno ay bumaba upang ipaliwanag ang sumbong ukol sa kanya. At sinabi ng paniki, "Habang kinakain namin ang kuto ng kalabaw at sinisipsip ang dugo, nang walang ano-ano'y linatigo niya kami ng kanyang buntot at marami ang nasugatan sa amin. Dahil dito'y nagsimula kaming kumain ng mga alitaptap, ngunit ngayon ay takot na kami dahil may dala silang apoy."

Lahat ay nanginig sa takot nang marinig nila na ang paniki pala ay sumisipsip ng dugo. "Kaya pala ang hitsura mo ay parang devil bird, dugtong nila na nanginginig pa.

Tumahol ang aso na sarhento ng hari upang patahimikin ang lahat. At sinabing, "Magsitahimik kayo at pakinggan ang sasabihin ng hari."

Nagwika ang hari, "Ikaw, paniki, ang naiiba sa ating lahat dahil sumisipsip ka ng dugo. Ngayon ay parurusahan kita. Mula ngayon ay hindi ka na makalilipad kung araw kundi sa gabi na lamang."

Ya sik-a pay akhes ay nowang, ngag nan kanam?"

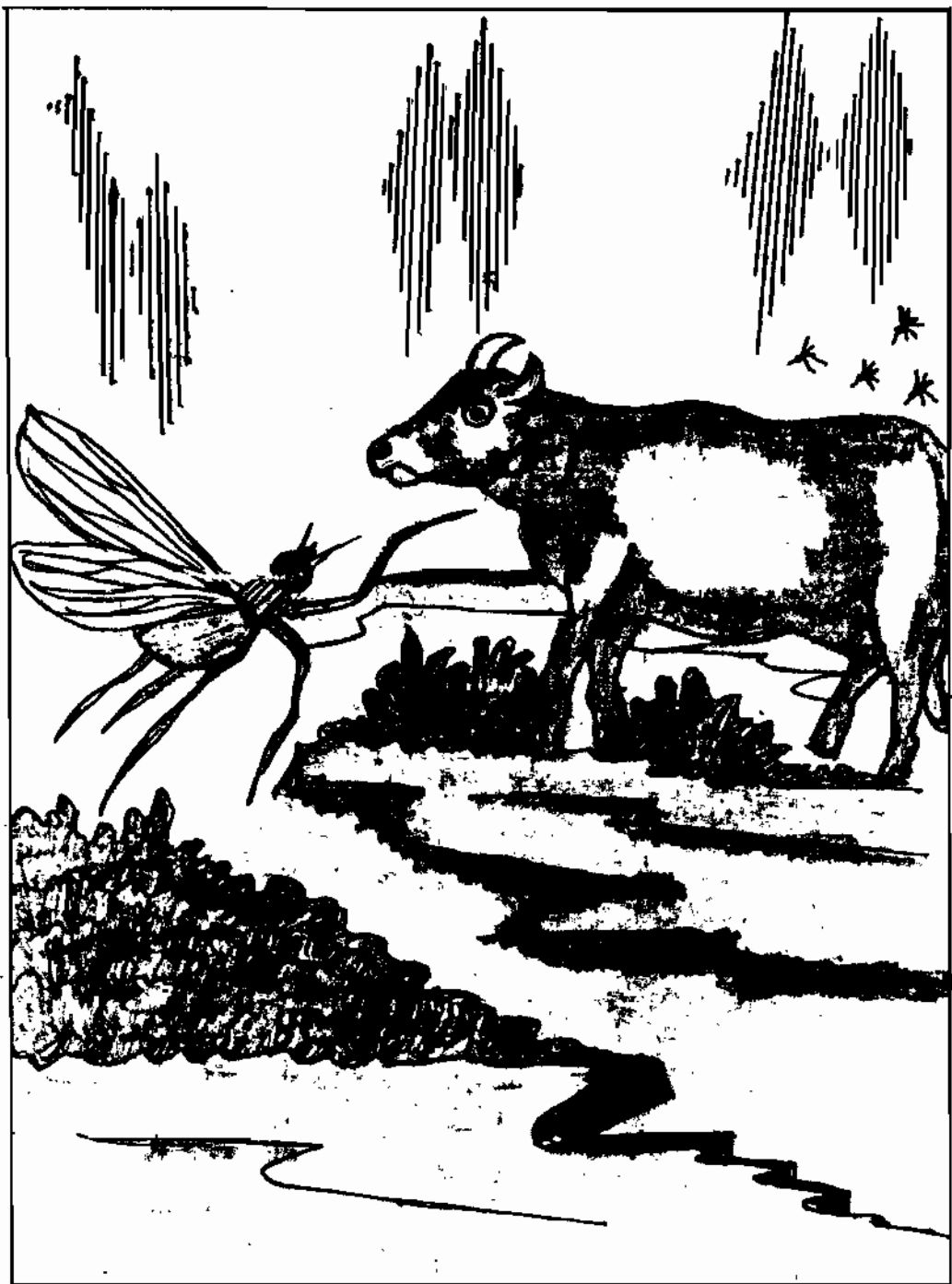
Ya ket sinmongfat nan nowang ay nangwanin, "Sak-en ad-ik kanen nan ib-ak ay enkik-iwi mod-i ket kecheng nan fololong ya lokham nan kankanek. Tet-ewa apo ay ali ya kad-in iyabyayabyabko nan kowengko ya kad-in ifaifaigko nan iposko tay kad-in omapongoy nan laleg."

How about you carabao, what do you have to say?"

Then the carabao answered saying, "For me, I don't eat my fellow creatures, but instead I only eat grasses and leaves. It is true lord king that I always fan with my ears and always whip my tail around, because I always have to drive away the flies that swarm around me."

"Ikaw kalabaw, ano naman ang masasabi mo?"

Sumagot ang kalabaw at ganito ang sinabi,
"Para sa akin, hindi ko kinakain ang mga kasama
kong hayop. Ang kinakain ko ay mga dahon at damo
lamang. Pero totoo po, hari, na nagpapaypay ang
tainga ko at iwinawasiwas ang aking buntot dahil
maraming langaw ang nagkukulumpulan sa akin."

"Ngag pay nan kanam ay laleg," kinwanin san ali.

"Tay man nan faka et finaigna nan ib-ami ay laleg et nateycha. Idwanin, nen-alis kamis nan nowang tay napodpochot nan chalana mo nan faka."
"Ngag pay nan isongfatmos chi, sik-a ay faka?" kinwanin nan ali.

"Tet-ewa finaigko nan laleg et khawis tay naafo cha, magtek amed omapoapongoy ya somingesinget nan komaw."

"What is your answer to that, fly?" said the king.

"We do that because the cow beat our fellow flies and they died. So we transferred to the carabao because its blood is warmer than that of the cow." "What is your answer to that, you cow?" said the king.

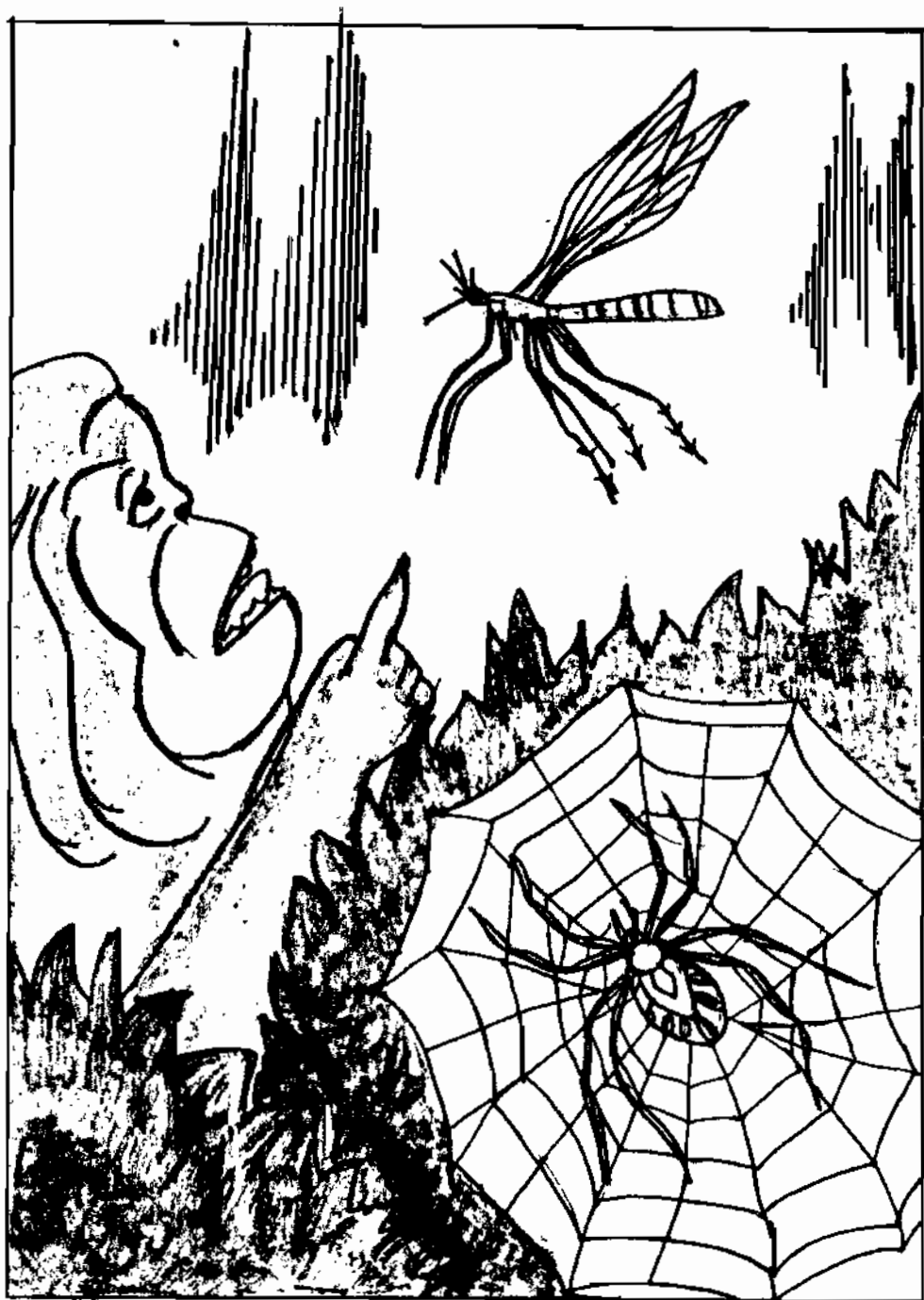
"While it is true that I whipped the flies and it's good that they were driven off, but now the mosquito swarms around me even more, and stings me."

Tinanong ng hari ang langaw, "Ano naman ang masasabi mo?"

"Nagkukulumpulan kami sa kalabaw dahil linatigo kami ng baka at marami sa amin ang namatay. At saka mas mainit ang dugo ng kalabaw kaysa baka," ang sagot ng langaw.

"Ano ang masasabi mo, baka?" ang tanong ng hari.

"Oo, totoo linalatigo ko ang mga langaw at mabuti't napaalis ko sila, pero ngayon ang mga lamok naman ang nagkukulumpulan sa akin at mas malala pa kaysa langaw at hindi lang iyon, kinakagat pa ako."

Inmey et nan komaw isnan sakhang nan ali ay cha enngenge et yinangyangan nan ali et kinwanina en, "Igkhenekmo ay cha inchag-ay. Songfatam magtek nan chalom nan faka pangkhep ken sik-a."

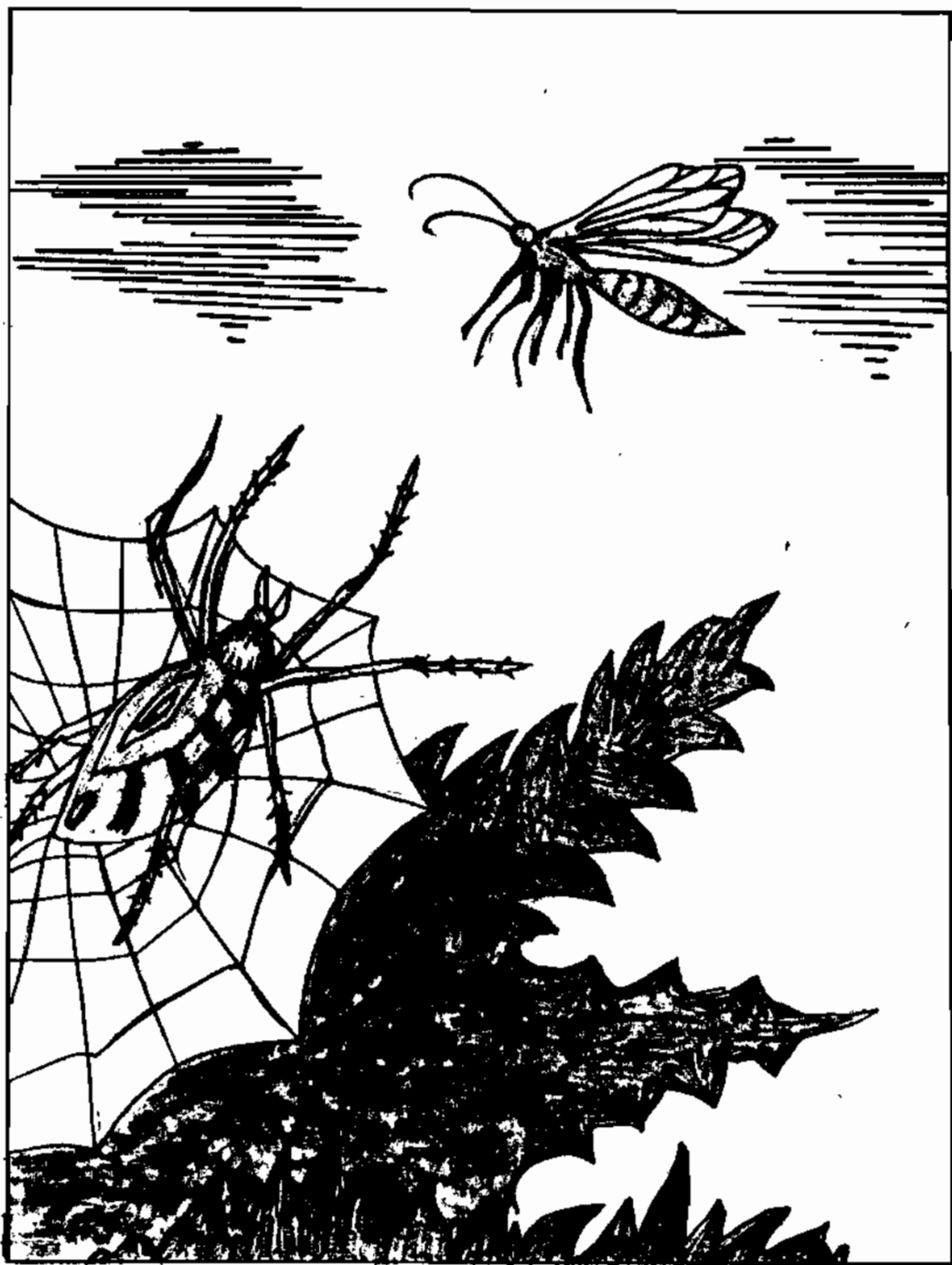
"Matakhotakho ka ay ali ya asop isnan kinachayawmo et asop ya chengngem nan lilik. Nan iib-ak et natey cha tay kinnan nan kawa chaicha isnan chey inafena."

Then the mosquito went before the king singing as he went, and the king rebuked it saying, "Keep quiet and stop singing. Just answer the complaint of the cow against you."

"Live forever oh king and I hope that by your majesty you will deign to hear my complaint. My companions died because they were trapped by the spider in the web that it wove."

Pumunta ang lamok sa harap ng hari kasabay ang kanyang pag-awit. Ito'y pinagalitan ng hari. "Tumahimik ka at hintuan mo ang pag-awit. Sagutin mo ang bintang ng baka sa iyo."

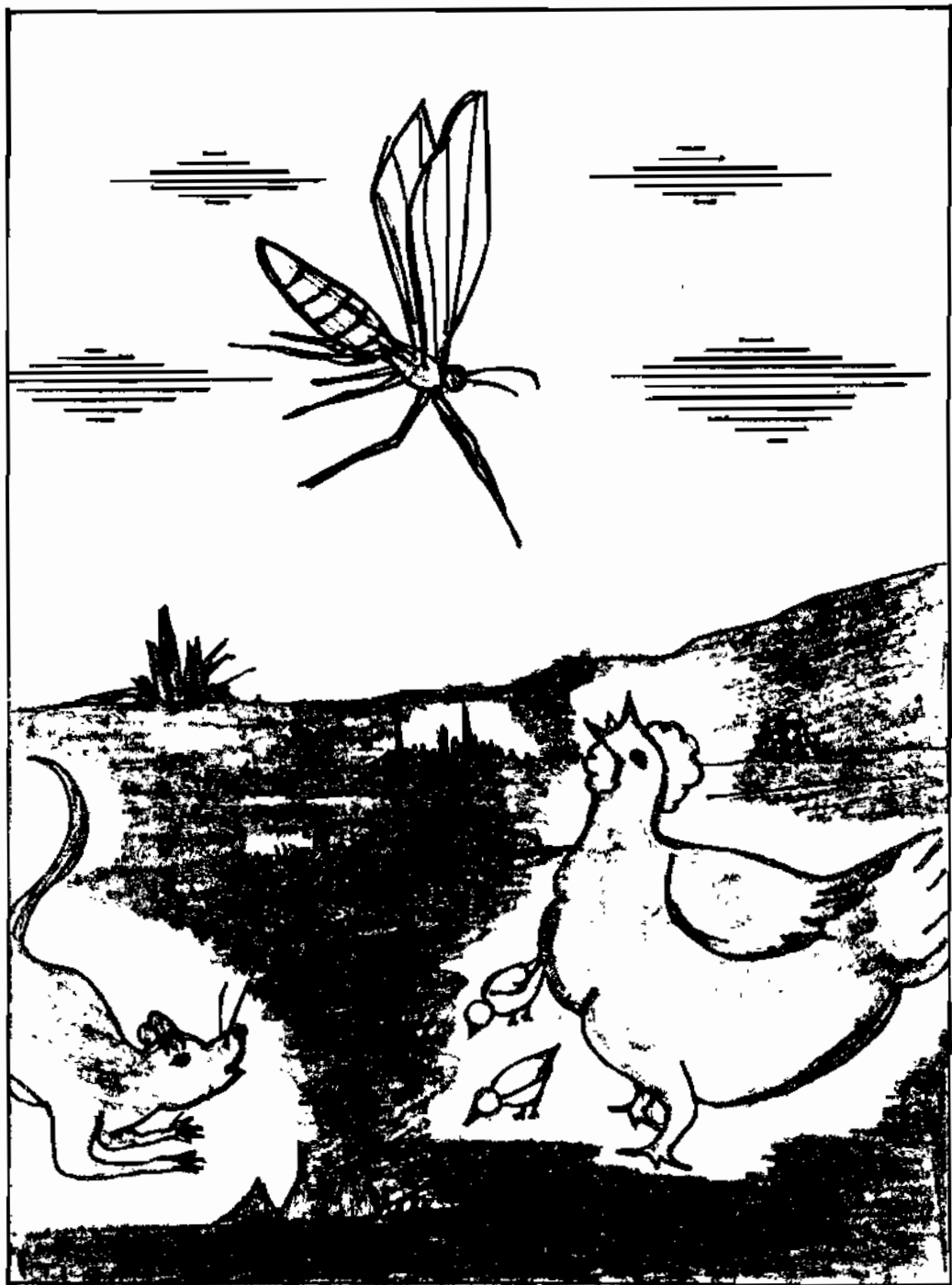
"Mabuhay ka nawa ng mahaba aking hari at sana'y pakinggan po ninyo ang aking daing. Lahat ng mga kasama ko ay namatay dahil sa bahay ng

Et naayakhan nan kawa ta songfatana nan chalom nan komaw. "Tet-ewa kinnak nan cheychay komaw ay kad-in enengeengeeng, magtek faken chas laychek ay kin-en mod-i ket nan chey kag yokan ay kad-in 'mamatey sinan iib-ak," kinwanin nan kawa.

And then the spider was called to answer the charge of the mosquito. "It is true I trapped the mosquitoes that always annoyed me, but it was not they whom I intended to trap, but that wasp that killed my companions," said the spider.

gagamba." Tinawag ang gagamba upang sagutin ang sumbong sa kanya. "Totoo't nahuli ang mga lamok dahil nang-iistorbo sila, ngunit ang talagang huhulihin ko sana'y ang putakti na pumatay sa mga kasama ko," sabi ng gagamba.

Saet sinmongfat nan chey kag yokan ay mangwanin, "Chatako nakhaeb tako am-in ay kanen nan tapinay enkik-iwi. Nan tapinay enkik-iwi nakhaeb chay kanen tako akhes. Kag nan cheychay iib-ak tinopek si manok chaicha."

"Sik-a ay manok, mid ngen nan pikhi ya moting ay cham kanen? Em man itapi nan tapinay enkik-iwi ay?"

"Apo ay ali, chak enkokhaid is kelang ta kanen nan impasko, nay met achi inangkhay si otot chaicha. Kecheng nan chowa is nakhayad," insongfat nan manok.

Then the wasp answered saying, "We are all made as food for other creatures. The other creatures too were made for our food. For example my companions were eaten by the chickens."

"How about you chicken, do you have no corn or rice to eat? Why do you also eat other creatures?" said the king.

"Lord king, I was scratching for worms for my chicks, but the rat finished them all off. There were only two left," answered the chicken.

Sumagot ang putakti at ganito ang sinabi,
"Lahat tayo ay nilikha upang kainin ng iba. Ang
ibang nilikha din ay ginawa para kainin natin
gaya halimbawa ng mga kasama ko. Kinain sila ng
manok."

"Ikaw manok, wala ka bang mais o bigas na
makain. Bakit mo pa kinakain ang ibang nilikha?"
"Mahal na hari, kinakamot ko lang ang lupa upang
humanap ng bulate para sa aking mga sisiw,
ngunit inubos pala ng daga maliban sa dalawang
natira."

Nan otot inpafasolna nan ingyaw. Nan ingyaw inpafasolna akhes nan aso. Nan aso inpafasolna nan elephanti ay nangatin isnan khinaeb nan aso ay lokaw ta omanakana. Nan elephanti sinmonget et insikadna ay nangwanin, "Ay kek ammo ay way afongmos chi!"

"Ad-i ka somonget," kinwanin nan ali ay kasin nangabkab isnan takebna.

"Pangaasim apo ali, cha sominget nan komaw."

The rat blamed the wild cat. The wild cat also blamed the dog. The dog blamed the elephant that stepped on the hole its companion had dug to deliver her puppies. The elephant became angry and stamped its foot saying, "I did not know that you dogs had a hole there!"

"Do not be angry," said the king, again beating its breast.

"Please excuse me lord king, the mosquito was biting me," said the elephant.

"Isinumbong naman ng daga ang pusa. Gayun din ang pusa sa aso. Isinumbong naman ng aso ang elepante dahil tinapakan nito ang butas na ginawa ng babaing aso na panganganakan sana niya. Nagalit ang elepante at ipinadyak ang paa at sinabing," Hindi ko naman alam na may maninirahan pala diyan."

"Huwag kang magalit," sabi ng hari habang tinatambol ang dibdib. "Mahal na hari, pagpaumanhinan po ninyo ako, may kumagat kasi na

"Day! Ad-i ka makmakwaniyan ay komaw. Mikapidwa et na ay michalom ka. Tay lotek ka machosa kay machosa idwani," kinwanin nan ali. "Apo ay ali, infaam nan aso ay omayag et chey pinatik nan filinmo. Nan pay oweg ay nangikokontoweg isnan filinmo. Ay ke ad-i ngen wedwecha nan chosana?" kinwanin nan komaw. "Engkat mampay anapen nan oweg," kinwanin nan ali.

"Oh! You should not be being accused again mosquito. This is now the second time that you are being charged. Because you are so hardheaded, you will surely be punished now," said the king. "Lord king, you sent the dog to call for me and I obeyed your order. How about the snake that disobeyed your order? Should he not receive a much more severe punishment?" said the mosquito. "Go then indeed and look for the snake," said the king.

lamok sa akin." "O ikaw na naman lamok ang isinumbong. Pangalawang beses na ito ah. Dahil sa matigas ang ulo mo, paparusahan kita ngayon," sabi ng hari.

"Mahal na hari, nang ipinasundo mo ako sa aso ay sumunod ako sa utos mo. Paano 'yong ahas na hindi sumunod sa utos mo. Hindi ba mas mabigat sana ang maging parusa nito?" sabi ng lamok.

"Sigi ngayon din ay hanapin mo ang ahas."

Nal-os et nan katawetawen et petkan nan komaw ay mangan-anap isnan chey oweg. Nay met achi eg-ay paat nakaan-anap. Nan cheychay tapin nan enkik-iwi, eg-ay cha inafolot nan filin san ali et chacha kayet pateyen nan ib-achay enkik-iwi mipoon isnan owatcha. Angsan nan lilicha magtek ad-i makaifanag san folangen ay ali.

Idwani kecheng et nan kaag si iyapowan nan folangen. San magtek chey komaw sisya ay chana kayet anapen nan oweg isnan am-in ay tekaw engkhana idwanin. Siya et na nan khotok nan enngengengelan nan komaw iska koweng.

Kechengchis okhod nan komaw. Nan nay ay og-okhod nalpos kailokowan. Natapyan magtek ta mikhontod isnan kaokhochana.

After many years, the mosquito is still looking for the snake. But it has been unable to find it. The other creatures did not obey the order of the king and they still keep on killing other creatures to satisfy their hunger. They had many complaints but the folangen who was king was not able to settle them.

Now it's only monkeys that submit to the rule of the folangen. But until the present time that mosquito is still looking for the snake in each and every hole. That is the reason that mosquitoes keep on buzzing in our ears.

This is the end of the story of the mosquito. This story originated from the lowlands. But a few things were added to fill out the story.

Lumipas na ang ilang taon at hinahanap pa rin ng lamok ang ahas. Hanggang ngayon ay hindi pa rin makita ng lamok ang ahas. Ang ibang hayop ay hindi sumunod sa mga utos ng hari at nagpapatuloy pa rin sila sa pagpatay ng kanilang mga kasama upang magkaroon ng makakain dahil sa kanilang gutom. Maraming suliranin ang mga ito ngunit hindi kayang lutasin ng hari. Ngayon ang mga maliliit na unggoy na lamang ang pinaghaharian ni Folangen.

Ang lamok naman ay patuloy na naghahanap sa ahas sa lahat ng mga butas hanggang ngayon. Ito ang dahilan ng pag-ugong ng lamok sa tainga.

Hanggang dito na lang ang kuwento tungkol sa lamok.

Salodsod mipoon isnan nay ay og-okhod

1. Isnan am-in ay inkik-iwi ay inyap-apowan nan folangen, ngag yangkhay nan nanogongeg ken chaicha?
2. En man inpaayag nan ali nan am-in ay enkik-iwi ay?
3. En cha man inang-ango nan tapinay inkik-iwi ay?
4. En man omegyat nan pag-ong isnan kolkolchong ay?
5. En man kinwanin nan fatfatay ay kanencha nan kolkolchong ay?
6. Ngag nan chosan nan fatfatay?
7. Ngag nan lilin nan faka?
8. Ngag nan chalom nan komaw isnan kawa?
9. Ngag nan lilin nan manok?
10. Ngag nan en-is-iswan nan am-in ay enkik-iwi?
11. Ngag nan masolo tako isnan nay ay og-okhod?

Questions for children's story entitled
"The reason that mosquitoes buzz in ears."

1. What was the only thing that disturbed the creatures in the kingdom of the folangen.
2. Why did the king have all the animals called?
3. Why did the other creatures laugh at the turtle?
4. Why was the turtle afraid of the firefly?
5. Why did the bat say they ate fireflies?
6. What was the punishment of the bat?
7. What was the complaint of the cow?
8. What was the charge of the mosquitoes against the spider?
9. What was the complaint of the chicken?
10. In what way were all the animals the same?
11. What can we learn from this story?